

ROZSTRZYGNIĘCIE NADZORCZE

Wojewody Lubuskiego

NK-I.4131.113.2020.ASzc

z dnia 4 października 2020 r.

Rada Powiatu Międzyrzeckiego

Na podstawie art. 79 ust. 1 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (Dz. U. z 2020 r. poz. 920)

stwierdzam nieważność

uchwały Nr XXI.89.20 Rady Powiatu Międzyrzeckiego z dnia 26 sierpnia 2020 r. w sprawie zasad udzielania stypendiów dla uczniów publicznych szkół ponadpodstawowych znajdujących się na terenie powiatu międzyrzeckiego.

Uzasadnienie

Na sesji w dniu 26 sierpnia 2020 r. Rada Powiatu Międzyrzeckiego - na podstawie art.12 ust. 10a ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (Dz. U. 2020, poz. 920) - podjęła uchwałę w sprawie zasad udzielania stypendiów dla uczniów publicznych szkół ponadpodstawowych znajdujących się na terenie powiatu międzyrzeckiego (dalej uchwała).

Wskazana uchwała została doręczona organowi nadzoru w dniu 4 września 2020 r., jednakże bez załącznika, o którym mowa w § 6. Powyższy brak pozostaje jednak bez wpływu na ocenę zgodności aktu z prawem.

Po przeprowadzeniu analizy prawnej organ nadzoru stwierdza, że uchwała istotnie narusza prawo, tj. art. 12 ust. 10a ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (Dz. U. 2020, poz. 920, dalej u.s.p.), zgodnie z którym do wyłącznej właściwości rady powiatu należy podejmowanie uchwał w sprawie zasad udzielania stypendiów dla uczniów i studentów.

Zgodnie z orzecznictwem sądów administracyjnych, dotyczącym aktów prawnych podejmowanych na podstawie art. 12 ust. 10a u.s.p., przepis ten ma wyłącznie charakter przepisu kompetencyjnego i należy powiązać go z delegacją wynikającą z ustawy merytorycznie odnoszącej się do konkretnego rodzaju stypendiów. W orzecznictwie ugruntowany jest bowiem pogląd, zgodnie z którym - w świetle wymogów wynikających z art. 94 Konstytucji - art. 12 ust. 10a u.s.p. nie może być uznany za wystarczającą podstawę wydania aktu normatywnego o charakterze powszechnie obowiązującym, jakim jest akt prawa miejscowego (por. wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego we Wrocławiu z 25 marca 2010 r., sygn. akt IV SA/Wr 21/10, LEX nr 658219; wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Gliwicach z 3 czerwca 2009 r., sygn. akt IV SA/Gl 146/09, LEX nr 563962; wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego z 29 czerwca 2007 r., sygn. akt I OSK 540/07, LEX nr 34124). Oznacza to, że przytoczony w uchwale przepis art. 12 ust. 10a u.s.p. nie stanowił wystarczającej podstawy do podjęcia badanej uchwały, co stanowi rażące naruszenie prawa, skutkujące stwierdzeniem nieważności aktu w całości.

Niezależnie od powyższego należy wskazać, że wolą Rady Powiatu Międzyrzeckiego było ustanowienie stypendium za szczególne osiągnięcia naukowe i sportowe dla młodzieży uczącej się w

publicznych szkołach ponadpodstawowych. W tym miejscu wskazać należy, że ustawodawca w art. 90t ust. 1 i art. 90t ust. 4 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2020 r. poz. 1327, dalej u.s.o.) przyznał możliwość ustanowienia przez gminę stypendiów dla uzdolnionych uczniów. W myśl art. 90t ust. 1 u.s.o. jednostki samorządu terytorialnego mogą tworzyć regionalne lub lokalne programy: wyrównywania szans edukacyjnych dzieci i młodzieży i wspierania edukacji uzdolnionych dzieci i młodzieży. Z kolei zgodnie z art. 90t ust. 4 u.s.o. - w przypadku przyjęcia programów, o których mowa w ust. 1, organ stanowiący jednostki samorządu terytorialnego określa szczegółowe warunki udzielania pomocy dzieciom i młodzieży pobierającej naukę na terenie danej jednostki samorządu terytorialnego bez względu na miejsce zamieszkania, formy i zakres tej pomocy, w tym stypendia dla uzdolnionych uczniów oraz tryb postępowania w tych sprawach, uwzględniając w szczególności przedsięwzięcia sprzyjające eliminowaniu barier edukacyjnych, a także osoby lub grupy osób uprawnione do pomocy oraz potrzeby edukacyjne na danym obszarze.

Należy wyjaśnić, iż organ stanowiący jednostki samorządu terytorialnego uprawniony jest do uchwalenia zasad i warunków przyznawania stypendiów dla uczniów dopiero po uprzednim utworzeniu programu lokalnego (lub regionalnego), który jest aktem o charakterze wewnętrznym, wyznaczającym kierunki działania w zakresie wspierania edukacji. Podjęcie uchwały, o której mowa w art. 90t ust. 4 u.s.o., bez wcześniejszego przyjęcia wspomnianego wyżej programu jest niedopuszczalne i przesądza o nieważności takiego aktu (por. wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Poznaniu z 5 maja 2016 r., sygn. akt IV SA/Po 207/16, LEX nr 2087581; wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Rzeszowie z 16 maja 2018 r., sygn. akt: II SA/Rz 359/18, LEX nr 2510594).

Jedynie na marginesie należy wskazać, że gdyby Rada Powiatu chciała w przyszłości podjąć uchwałę na podstawie art. 90t ust. 4 u.s.o., to delegacja zawarta w art. 90t ust. 4 u.s.o. nie upoważnia rady do określenia w uchwale kręgu podmiotów uprawnionych do otrzymania stypendium. Katalog tych osób został już bowiem określony przez samego ustawodawcę. Zgodnie z art. 90t ust. 4 u.s.o. do podmiotów uprawnionych do otrzymania stypendium naukowego należą dzieci i młodzież pobierająca naukę na terenie danej jednostki samorządu terytorialnego bez względu na miejsce zamieszkania. Oznacza to, że przepisy uchwały, które wprost wskazują na adresatów norm w niej zawartych, będą istotnie naruszały przepis art. 90t ust. 1 u.s.o. Ponadto również uzależnienie udzielenia stypendium od oceny z zachowania będzie naruszało w sposób istotny przepis art. 90t ust. 4 u.s.o. (por. wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Rzeszowie z 4 grudnia 2019 r., sygn. akt II SA/Rz 1147/19, LEX nr 2785936; wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Poznaniu z 26 czerwca 2019 r., sygn. akt IV SA/Po 322/19, LEX nr 2696191). Sądy administracyjne podnoszą, że ocena z zachowania nie może stanowić przesłanki przyznania pomocy (stypendium czy nagrody) na podstawie art. 90t ust. 4 u.s.o., albowiem przepis ten *expressis verbis* stanowi, że stypendium jest formą wsparcia adresowaną do „uczniów uzdolnionych”. Zatem w świetle uregulowań art. 90t ust. 4 w zw. z ust. 1 pkt 2 u.s.o. jedynie kryterium bycia uczniem uzdolnionym, posiadającym konkretne osiągnięcia lub wyniki w nauce, powinno stanowić podstawę do wsparcia jego edukacji. Przywołane przepisy nie wskazują na inne kryteria, czy też cechy, które pozwalałyby na rozróżnienie uczniów.

Mając na względzie powyższe, należało orzec o nieważności uchwały w całości.

Pouczenie:

Od niniejszego rozstrzygnięcia służy prawo wniesienia skargi do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Gorzowie Wlkp. w terminie 30 dni od doręczenia rozstrzygnięcia za pośrednictwem Wojewody Lubuskiego.

Zgodnie z art. 80 ust. 1 ustawy o samorządzie powiatowym, stwierdzenie przez organ nadzoru nieważności uchwały organu powiatu wstrzymuje jej wykonanie z mocy prawa w zakresie objętym stwierdzeniem nieważności, z dniem doręczenia rozstrzygnięcia nadzorczego.

Z up. WOJEWODY LUBUSKIEGO

Paweł Witt

Dyrektor

Wydziału Nadzoru i Kontroli